

Majčinstvo i žene s invaliditetom

Istraživanje

Branka Mrzić Jagatić

Roditelji u akciji – Roda

10. Rodina mliječna konferencija i prePorod

„Majčinstvo i žene s invaliditetom“, 10. studenoga 2017.

Pravobraniteljica
za osobe
s invaliditetom

HRVATSKI
SAVEZ
SLIJEPIH

Udruga
slijepih
Zagreb

Republika Hrvatska
Ministarstvo zdravlja

Istraživanje Majčinstvo i žene s invaliditetom

CILJ ISTRAŽIVANJA

- ❖ Identificirati čimbenike i okolnosti zdravstvene skrbi trudnica i rodilja s invaliditetom te podrške majčinstvu s invaliditetom s ciljem izrade preporuka svim dionicima za unapređenje položaja trudnica, rodilja i majki s invaliditetom

Metodologija istraživanja

Sudionice:

❖ ANKETNI UPITNIK:

100 žena i majki s invaliditetom reproduktivne dobi

❖ DUBINSKI INTERVJU

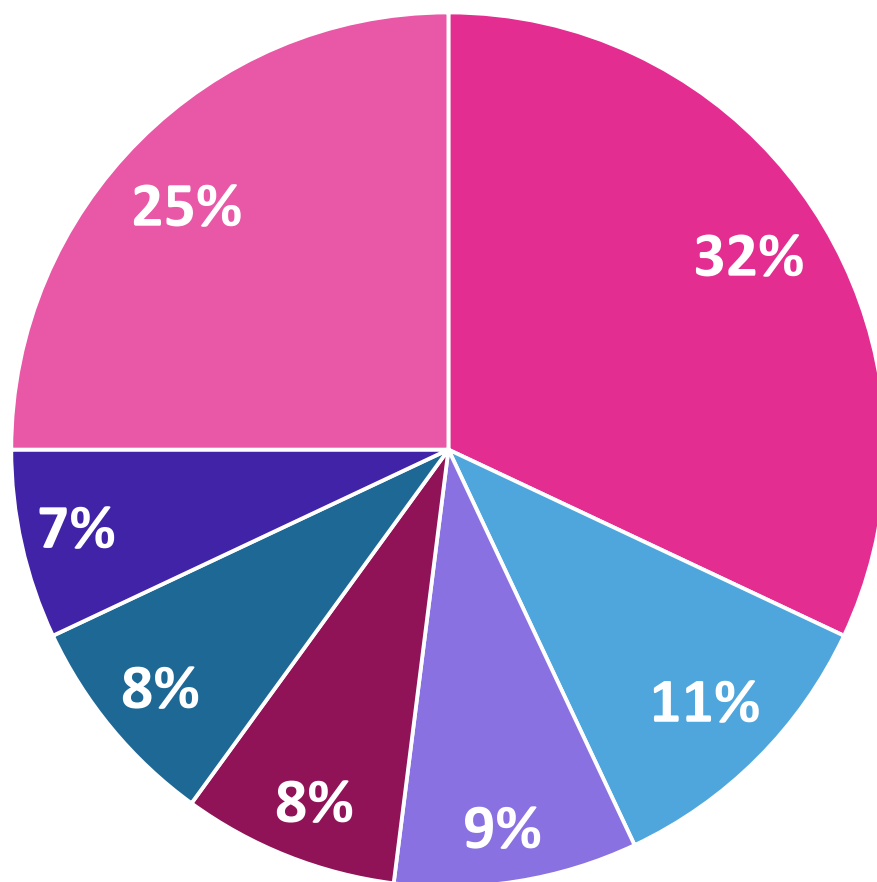
20 majki s invaliditetom (s djecom predškolske dobi)

Anketni upitnik

- 100 žena u dobi od 18 do 50 godina
- žene visokoga i višega obrazovanja (49%)
- zaposlene žene (46%)
- obitelji s višim prihodima (40%)
- 40 % ispitanica iz Zagreba
- 60 % ispitanica iz 16 drugih županija

Anketni upitnik

Vrsta oštećenja (invaliditeta)

- Visoka slabovidnost, oštećenje vida, sljepoća
- Tjelesni invaliditet (nespecificirano)
- Oštećenje sluha, gluhoća, naglušnost
- Paraplegija
- Multipla skleroza
- Cerebralna paraliza
- Ostalo

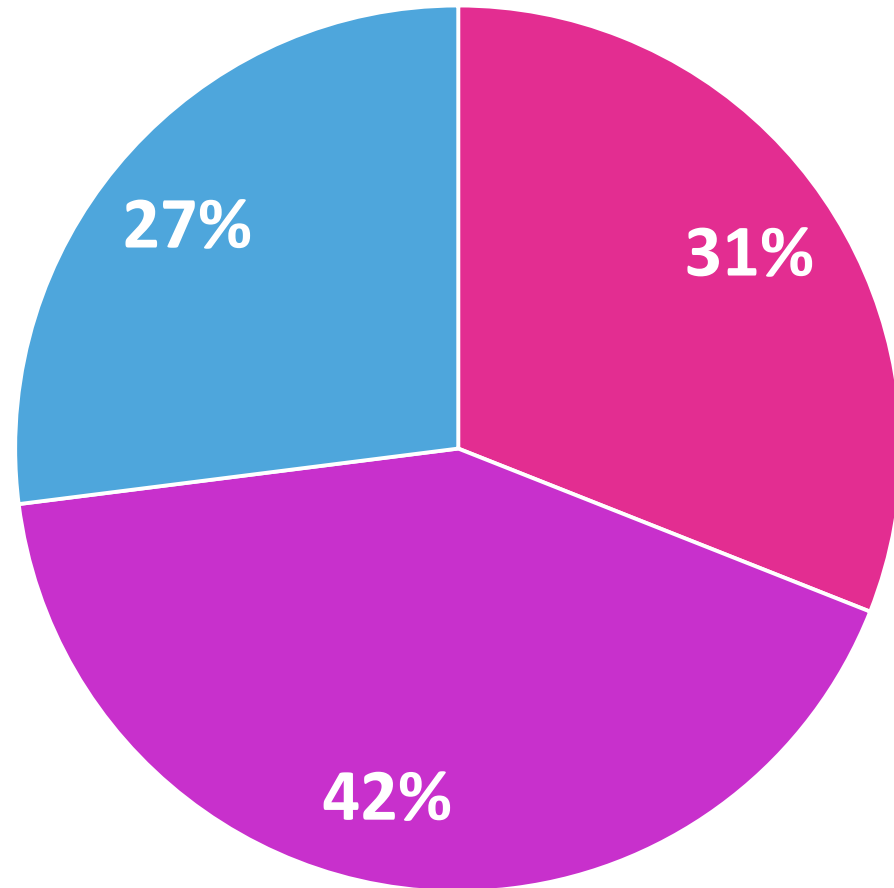
Informiranost o pravima OSI

Smatrate li da ste dobro informirani?

■ Da

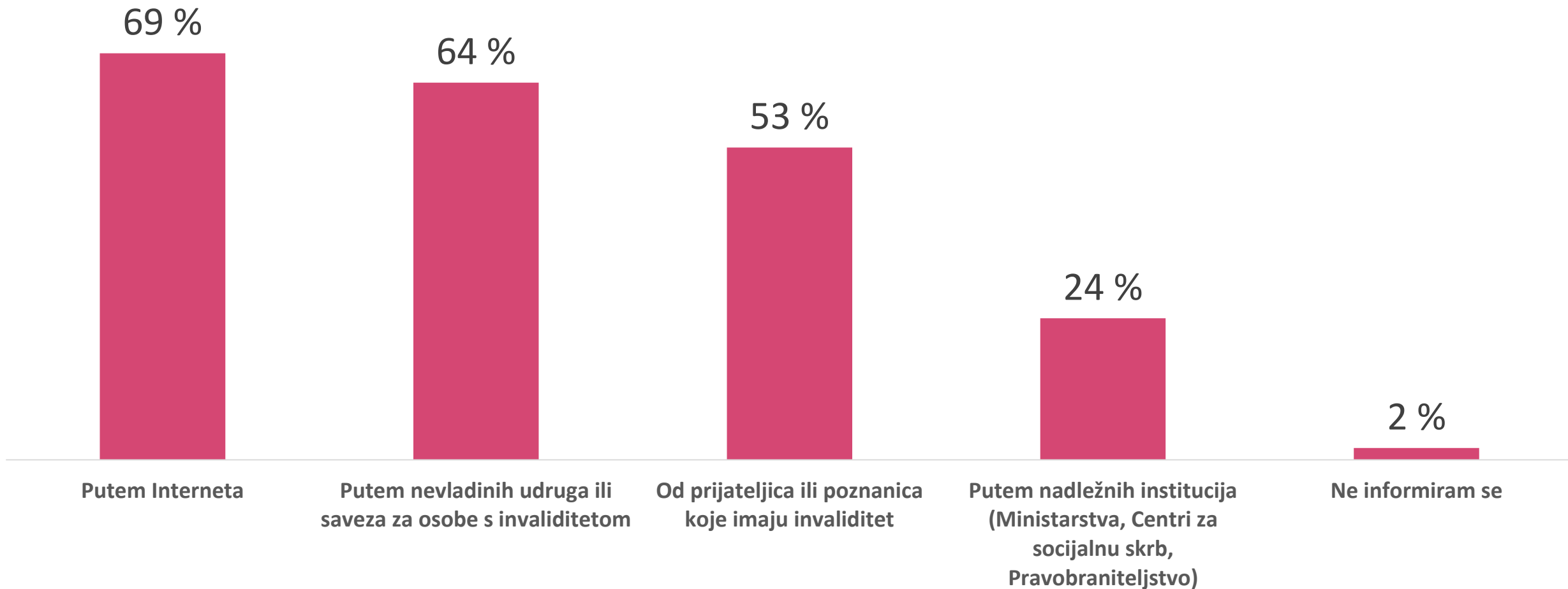
■ Ne

■ Ne znam, ne mogu
procijeniti

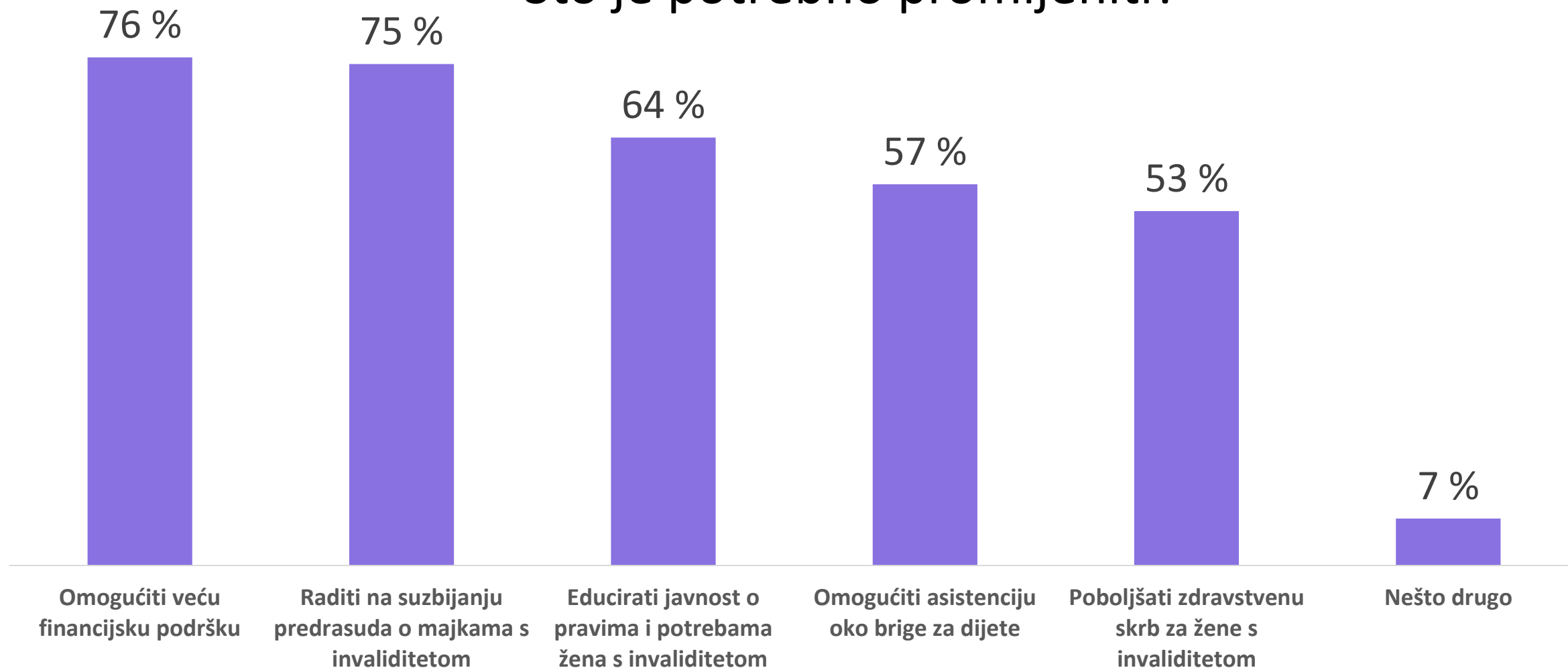
Informiranost o pravima OSI

Na koji način se informirate o svojim pravima?

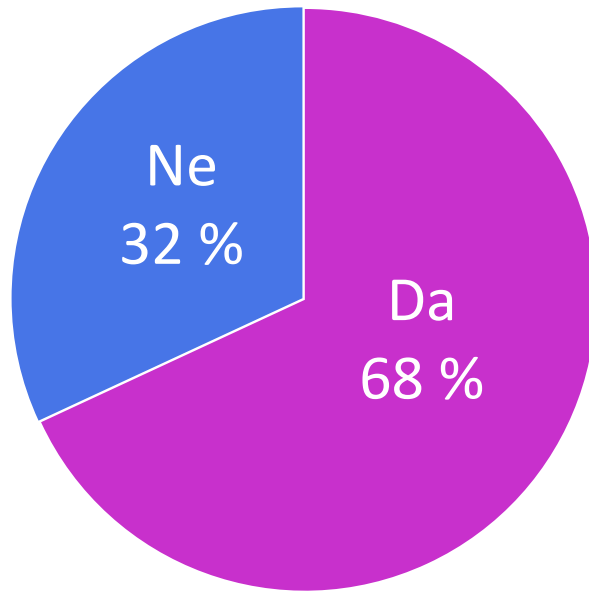
Majčinstvo i invaliditet

Što je potrebno promijeniti?

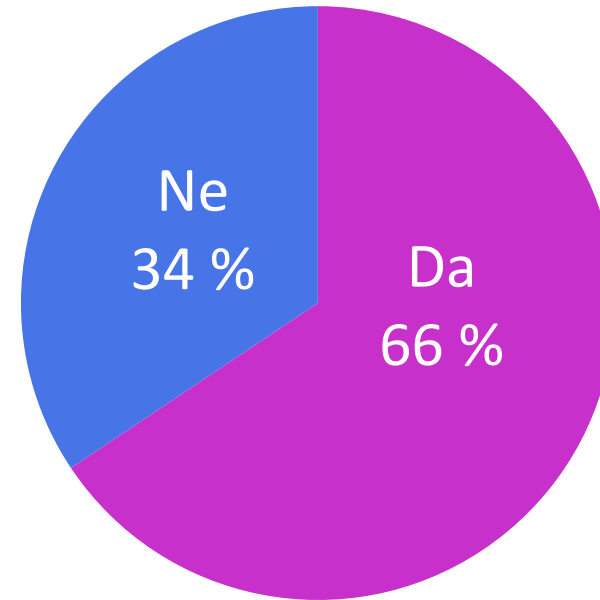

Prepreke ostvarivanju majčinstva i invaliditet

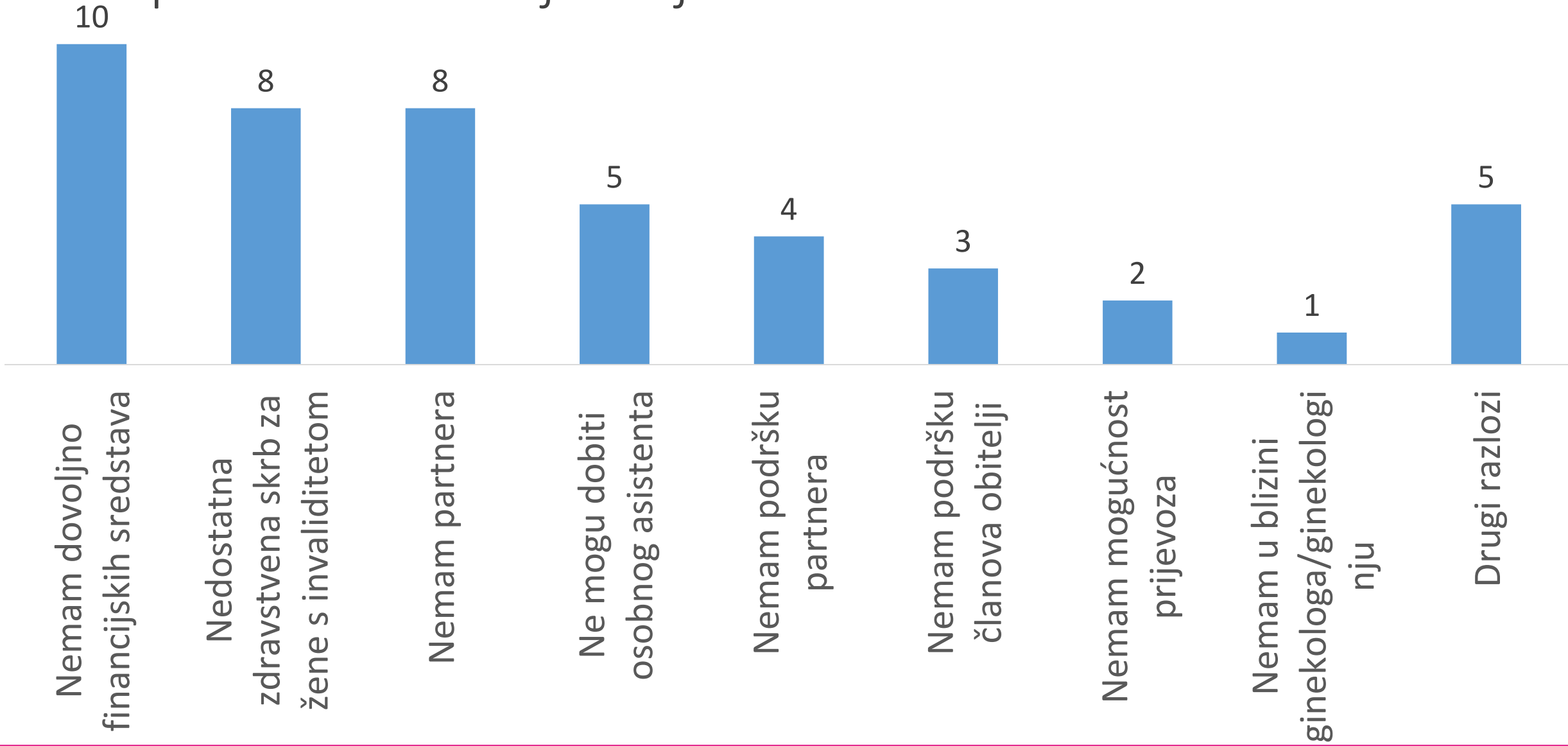
Ukoliko nemate dijete, želite li roditi?

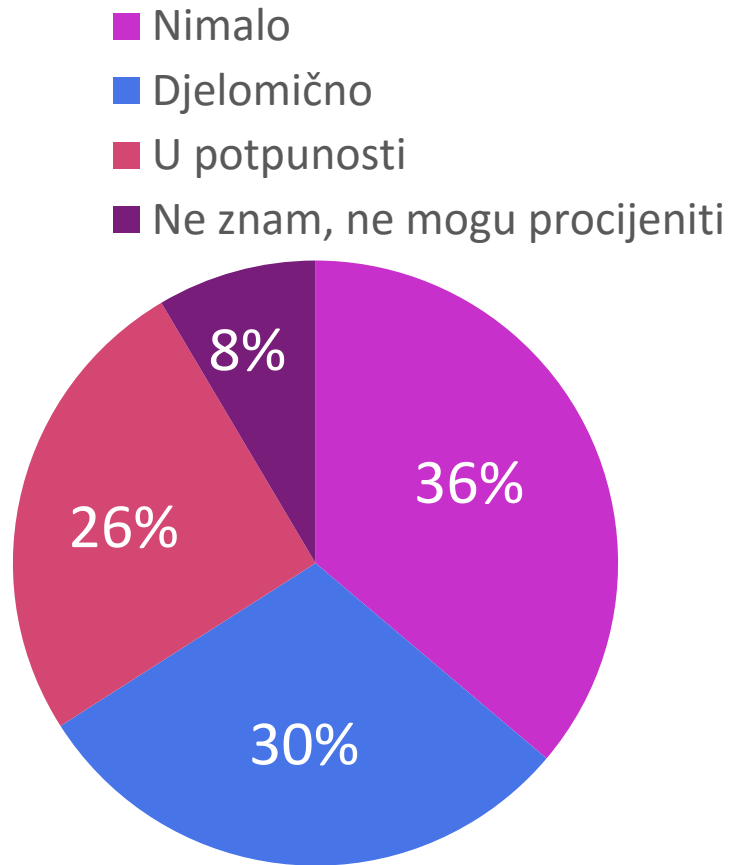
Postoje li prepreke ili otežane okolnosti za ostvarivanje majčinstva?

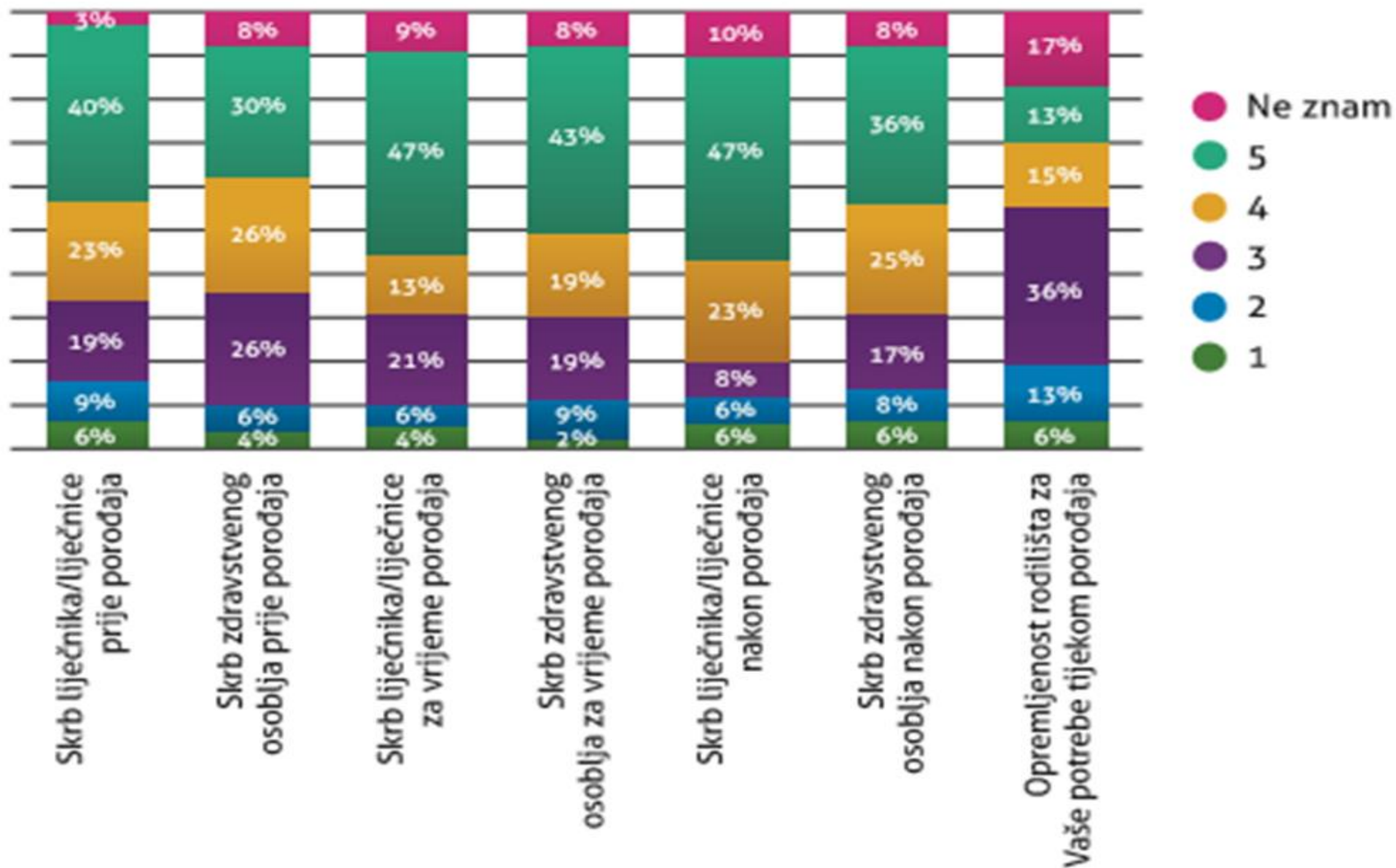
Prepreke ostvarivanju majčinstva i invaliditet

U kojoj je mjeri Vaš invaliditet presudio tome da niste rodili ili ne želite roditi?

Ocjena zdravstvene skrbi kod porođaja

Dubinski intervju

- ❖ Zdravstvena skrb
- ❖ Iskustvo u majčinskoj ulozi
- ❖ Podrška obitelji i zajednice
- ❖ Usklađivanje majčinskih i poslovnih obaveza

Skrb tijekom trudnoće, porođaja i babinja – pozitivna iskustva majki s invaliditetom

Jedna majka s invaliditetom uslijed dječje i cerebralne paralize navodi plemeniti čin ginekologinje:

Znala je da želim ostati trudna, dala mi je uputnice, čudila se da me kolegica prije nije poslala na neke preglede. Nakon što sam rodila, otišla je u mirovinu. Tražila je da radi godinu dana duže da odradi moju trudnoću. Rekla je da radosno može u mirovinu kad je odradila još moju trudnoću.

Pozitivna iskustva majki s invaliditetom

- ❖ Individualni pristup
- ❖ Kršenje bolničkih pravila i protokola
- ❖ Prisustvo partnera na porodu
- ❖ Spremnost zdravstvenog osoblja na edukaciju
- ❖ Suosjećanje
- ❖ Improvizacija

Skrb tijekom trudnoće, porođaja i babinja – negativna iskustva majki s invaliditetom

Ali ginekolog kojemu sam ispočetka išla uvijek je spuštao glavu pa sam ga morala stalno podsjećati da dignu glavu i da se ne okreće tako da mogu čitati s usana. Komplicirano je da stalno moram podsjećati doktore i ponavljati ono što sam rekla. Ili moram zamoliti da sve napišu na papir jer nemam drugo rješenje.

Ja ne znam ni ime ni prezime ni tko je ni šta je onaj tko me porodio, s time da sam imala negativno iskustvo tijekom prve trudnoće i kad usporedim... tad sam se osjećala kao da sam kažnjena. Jedina osoba koja me je utješila je žena koja je tamo bila rađala drugo dijete pa mi je rekla što da radim.

Negativna iskustva majki s invaliditetom

- ❖ Nezainteresiranost zdravstvenog osoblja
- ❖ Rutinski pristup
- ❖ Predrasude, stereotipi
- ❖ Pasivnost zdravstvenog osoblja
- ❖ Neinformiranje o tečajevima pripreme za porod
- ❖ Nerazumijevanje i nesenzibiliziranost
- ❖ Gubitak dostojanstva
- ❖ Gubitak aktivne uloge u brizi za dijete
- ❖ Nedovoljna educiranost

Dojenje – iskustva majki s invaliditetom

...nemaju baš empatije prema prvorotkinjama...

...u mojem slučaju patronažna sestra odigrala ključnu ulogu u tome da mi prvih mjesec dana s djetetom bude traumatično...

...meni je dojenje bilo nešto jako, jako važno jer je to jedino što samo ja mogu dati djetetu...

...sestra je izjavila da ja imam problema s dojenjem zbog toga jer ne vidim dobro „naciljati“ dojku bebi u usta...

...kad te sestre vide da si već lud jer te sve boli onda one koje zagovaraju dojenje odnesu sobicu nahrane ga bebimilom i dijete spava 4 sata...

...Vidim nema bebe i pitam sestru pa mi je ona rekla da ima žuticu. Meni natekle grudi i rekla je samo ništa ne brinite „Ona će dobit flašicu“...

Podrška obitelji i zajednice majčinstvu s invaliditetom

Veliku podršku žene imaju od partnerima i obitelji, ali ne i od institucija:

Imate to ležište koje imate pravo jednom godišnje promijeniti preko HZZO-a ako dobijete na težini, i imate ga samo jedan put pravo promijeniti, ali vi kada ste trudni i dobivate fiziološki na težini, vi nemate to pravo mijenjati nego jednom godišnje. Kakva je to podrška? To sigurno mora biti u preporukama.

I kronični strah, samo da mi ga Centar za socijalnu skrb ne uzme zbog invaliditeta, netko će si misliti da se ne mogu brinuti za njega – ne mogu trčati, igrati nogomet, skakati.

Iskustva žena s invaliditetom u majčinskoj ulozi

Žene žele biti aktivne sudionice u skrbi za svoju djecu...

Zapravo nisam htjela da drugi ljudi postanu djetetu mama. Kad me prvi put dijete pozvalo: „Mama!“, meni je to bilo predivno jer sam čula od drugih žena koje su u kolicima da se mame doživljavaju kao da su bake, tete, ujne, strine. To su moja djeca bez obzira na to što ne mogu trčati s njima, i to moja djeca znaju, ona znaju tko im je mama.

Iskustva žena s invaliditetom u majčinskoj ulozi

...i pri tome im je ponekad potrebna podrška.

...on bi sad i bojao i crtao i da mu se čitaju priče i dobio je za rođendan neki kompjutor s igricama. Ja mu to niš nemrem pokazati i s njim raditi, a to su isto bitne stvari za njegov razvoj. Trenutačno bi mi oko toga trebala pomoć. Kad idemo van, ja sam na iglama da ne padne, kod tobogana, kod tih vizualnih stvari. Jedva čeka da dođe netko tko vidi, on odmah pred njega stavi slikovnicu i kaže: „Čitaj!“ Baš mu to fali, tako da to bi nam dobro došlo.

Zaključne preporuke

1. Štititi dostojanstvo žena s invaliditetom
2. Suzbijati ukorijenjene i raširene predrasude
3. U pružanje podrške uključiti cijelo društvo
4. Zagovarati prijateljske javne politike
5. Trudnice i majke s invaliditetom učiniti vidljivima

Zaključne preporuke

6. Mehanizme za unapređenje prava trudnica i majki učiniti dostupnim ženama s invaliditetom, a rad institucija učiniti transparentnijim
7. Usmjeriti pozornost na edukaciju svih sudionika
8. Educirati žene s invaliditetom i udruge OSI
9. Osnaživati žene s invaliditetom

Zaključne preporuke

10. Razviti inovativne sustave zdravstvene, psihološke i la

11. Razvijati volonterske programe u obliku roditeljske asistencije.

12. Ukloniti arhitektonske barijere i prilagoditi opremu u sustavu zdravstva.

13. Razvijati volonterske programe za žene s invaliditetom radi pružanja podrške u zdravstvenim ustanovama.

14. Razviti usluge najma odgovarajuće opreme za majke s invaliditetom koje bi im olakšale majčinstvo.

Hvala na pozornosti!

www.roda.hr

Dokumenti
Rodina izvješća i analize

branka@roda.hr

